

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W ZIELONEJ GÓRZE

LZG.410.10.2.2024

Pani
Iwona Paciorek
Naczelnik
Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego
w Gorzowie Wielkopolskim
ul. Kazimierza Wielkiego 65
66-400 Gorzów Wielkopolski

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/012 – Przeciwdziałanie uszczuplaniu dochodów z podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Lubuski Urząd Celno-Skarbowy w Gorzowie Wielkopolskim, ul. Kazimierza Wielkiego 65, 66-400 Gorzów Wielkopolski (dalej jako: <i>Urząd</i> lub <i>LUCS</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Iwona Paciorek, Naczelnik LUCS, od 4 października 2024 r. (dalej jako: <i>Naczelnik Urzędu</i> lub <i>Naczelnik LUCS</i>). W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili Sylwester Skórski – od 1 stycznia 2022 r. do 28 lutego 2022 r., Tomasz Wieczorek od 1 marca 2022 r. do 29 października 2023 r. i Krzysztof Błażków od 30 października 2023 r. do 3 października 2024 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Przeciwdziałanie uszczuplaniu dochodów z podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2022 r. do 30 czerwca 2024 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie oraz danych za okresy wcześniejsze lub późniejsze mające bezpośredni związek z badanym zagadnieniem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontrolerzy	1. Andrzej Misa, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/63/2024 z 16 lipca 2024 r. 2. Cezary Romanczenko, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/69/2024 z 6 września 2024 r. 3. Anna Brach, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/75/2024 z 3 października 2024 r.

(akta kontroli str. 1-4)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej jako: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Uzasadnienie oceny ogólnej

NIK pozytywnie ocenia działalność Urzędu w zakresie przeciwdziałania uszczuplaniu dochodów z VAT oraz podatku akcyzowego.

W badanym okresie w Urzędzie rzetelnie przeprowadzano dobór podmiotów do kontroli celno-skarbowej, opierając się głównie na wynikach analiz własnych oraz analiz sporządzonych na szczeblu centralnym lub przez centra kompetencyjne, prawidłowo wykorzystując przy tym instrumenty znajdujące się w dyspozycji Urzędu³. W ocenie NIK, działania Naczelnika LUCS podjęte celem weryfikacji deklarowanych rozliczeń w podatku akcyzowym i VAT należy uznać za adekwatne do rozpoznanych ryzyk. Na niewielką liczbę kontroli dotyczących podatku akcyzowego zakończonych w okresie objętym kontrolą NIK, wpływ miała przede wszystkim konieczność wstrzymania czynności zmierzających do wszczęcia kontroli do czasu podjęcia decyzji prokuratury okręgowej koordynującej działania w tym zakresie.

Rzetelnie typowano również podmioty do kontroli celno-skarbowych wykonywanych w siedzibie przedsiębiorcy w trybie art. 48 unijnego kodeksu celnego⁴. W efekcie powyższego w poszczególnych latach prowadzono kontrole w trybie ww. przepisu, przy czym spadek liczby zakończonych kontroli w kolejnych latach względem 2022 r. spowodowany był obciążeniem funkcjonariuszy dużą liczbą prowadzonych kontroli celno-skarbowych i postępowań podatkowych w innych podatkach o skomplikowanym charakterze, a także toczącymi się postępowaniami wyjaśniającymi prowadzonymi w zakresie podatku akcyzowego we współpracy z innymi organami podatkowymi⁵.

W ramach kolejnych odsłon operacji ponadregionalnej *Ramowy plan działań Służby Celno-Skarbowej w ramach realizowanych kontroli drogowych na szlakach komunikacyjnych*, koordynowanej przez Naczelnika Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Katowicach (Dział Centrum SENT), Urząd rzetelnie przeprowadzał kontrole rodzaju paliwa w zbiornikach środków przewozowych.

LUCS prowadził kontrole celno-skarbowe w zakresie stosowania znaków akcyzy, w ramach których ujawniano nieprawidłowości dotyczące występowania wyrobów akcyzowych oznaczonych znakami akcyzy, które utraciły ważność lub zostały uszkodzone. Kontrole prowadzono m.in. w ramach zorganizowanych akcji i wytycznych Ministerstwa Finansów oraz Centrum Kompetencyjnego ds. alkoholu.

Urząd rzetelnie weryfikował podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego, nabywanie wyrobów akcyzowych jako zarejestrowany odbiorca oraz prowadzenie działalności jako podmiot pośredniczący, przeprowadzając ich kontrole.

Urząd rzetelnie wspierał Ministerstwo Finansów, realizując zadania centrum kompetencyjnego w zakresie identyfikacji zagrożeń i zwalczania przestępczości w obszarze wyrobów alkoholowych, prowadząc m.in. działania analityczne i weryfikacyjne, krajowe działania kontrolne, a także działania polegające na monitorowaniu obrotu napojami spirytusowymi.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Np. JPK_VAT, STIR itp.

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz. Urz. UE.L 2013 Nr 269, str. 1).

⁵ Tj. 15 kontroli toczących się w I półroczu 2024 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

Opis stanu faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą w Urzędzie obowiązywały niżej wymienione zasady prowadzenia analizy ryzyka i typowania podmiotów do kontroli celno-skarbowych prawidłowości rozliczenia VAT i podatku akcyzowego, o których mowa w art. 54 ust. 1 pkt 1 ustawy o KAS oraz wytyczne przekazane w tym zakresie przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej (dalej jako: *Szef KAS*) i dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze (dalej jako: *DIAS*):

- *Polityka zarządzania procesem analitycznym* w Krajowej Administracji Skarbowej⁶ (kwiecień 2019 r.),
- rekomendacje w sprawie zasad prowadzenia działań przez jednostki organizacyjne Krajowej Administracji Skarbowej w obszarze zapobiegania i zwalczania nieprawidłowości podatkowych i celnych (2020 r.),
- wytyczne Nr 1/2023 Naczelnika Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gorzowie Wielkopolskim z 30 marca 2023 r.,
- wytyczne Nr 2/2021 Naczelnika Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gorzowie Wielkopolskim z 7 września 2021 r. (obowiązujące w 2022 r. i w początku 2023 r.).

(akta kontroli str. 58-148)

Spośród 193 analiz (procesów typowania podmiotów do kontroli celno-skarbowej) przeprowadzonych w zakresie rozliczeń podatku akcyzowego i VAT w II kwartale 2022, 2023 i 2024 r. szczegółowym badaniem objęto 48 analiz (tj. 25% wszystkich ww. analiz przeprowadzonych w ww. kwartałach), w wyniku którego ustalono w szczególności, że:

- proces typowania podmiotów do kontroli celno-skarbowej odbywał się na podstawie informacji wpływających do Urzędu z jednostek organizacyjnych KAS (przede wszystkim z Ministerstwa Finansów i urzędów skarbowych), spoza KAS oraz podejmowanych z własnej inicjatywy,
- w każdej sprawie objętej badaniem przeprowadzono analizę podmiotową (z wykorzystaniem baz danych i systemów znajdujących się w dyspozycji Urzędu), w części spraw zlecano czynności sprawdzające właściwym miejscowo urzędom skarbowym, w uzasadnionych przypadkach do właściwych komórek organizacyjnych LUCS przekazywano wnioski o wszczęcie kontroli celno-skarbowej, postępowania przygotowawczego, bądź wnioskowano o blokadę rachunków bankowych wskazanego podmiotu,
- działania Urzędu były adekwatne do zaleceń i wskazówek przekazanych przez komórki organizacyjne Ministerstwa Finansów,
- nadany przez Urząd poziom ryzyka poszczególnym podmiotom objętych analizą ryzyka nie budził wątpliwości,
- w każdym przypadku wysokiego poziomu ryzyka, podmioty objęte analizą zostały wytypowane do objęcia kontrolą celno-skarbową.

(akta kontroli str. 149-166)

2. W latach 2022-2024 (I półrocze) z własnej inicjatywy przeprowadzono łącznie 40 analiz dotyczących podatku akcyzowego, w tym w obszarze wyrobów energetycznych (16 analiz), wyrobów tytoniowych i suszu tytoniowego (trzy

⁶ Wraz z załącznikami dotyczącymi systematyki ryzyk, metod analitycznych stosowanych w analizie ryzyka, oceny wiarygodności źródeł, systemów dla analityków oraz raportów z analizy podmiotowej.

analizy), wyrobów alkoholowych (17 analiz) oraz samochodów osobowych (cztery analizy).

W wyniku przeprowadzonych analiz, do kontroli wytypowano łącznie pięć podmiotów (według stanu na 1 sierpnia 2024 r. kontrole w wytypowanych podmiotach nie zostały jeszcze wszczęte).

Jak wynika z wyjaśnień Naczelnika Urzędu w odniesieniu do niepodjęcia dotychczas kontroli pięciu wytypowanych podmiotów w zakresie podatku akcyzowego w obszarze wyrobów alkoholowych, podyktowane było to działaniami skoordynowanymi z Prokuraturą Okręgową w Łodzi: *Sporządzone analizy zostały przekazane do Działu Dochodzeniowo-Śledczego oraz Kontroli Celno-Skarbowej i Postępowania Podatkowego w Gorzowie Wielkopolskim (CKZ-2), który z dniem 31.08.2024 r. został rozwiązany i aktualnie analizy zostały przekazane do Trzeciego Działu Kontroli Celno-Skarbowej i Postępowania Podatkowego (CKK-3). Oprócz kart informacyjnych do ww. spraw zostały jeszcze wystosowane przez Referat Analityki (CKZ-1) zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa skarbowego (...), gdzie sprawy zostały wszczęte jeszcze przez CKZ-2 i aktualnie są w toku w Pierwszym Dziale Dochodzeniowo-Śledczym w Gorzowie Wlkp. (CDS-1). Ww. sprawy prowadzone są pod nadzorem Prokuratury Okręgowej w Łodzi i wszystkie czynności zmierzające do wszczęcia kontroli celno-skarbowej należało wstrzymać do czasu podjęcia decyzji przez prokuratora o terminie realizacji.*

(akta kontroli str. 14-28)

W okresie objętym badaniem Urząd zakwalifikował (wytypował) do kontroli celno-skarbowej dotyczącej rozliczeń VAT (art. 54 ust. 1 pkt 1 ustawy o KAS) łącznie 322 podmioty, z czego:

- w 2022 r. – 78 podmiotów,
- w 2023 r. – 145 podmiotów (w tym w I półroczu – 100 podmiotów),
- w I półroczu 2024 r. – 99 podmiotów.

W największym stopniu przy zakwalifikowaniu podmiotów do kontroli VAT korzystano z wyników własnych analiz, w tym wskazań własnych funkcjonariuszy realizujących kontrole lub działania operacyjno-rozpoznawcze (od 80,8%⁷ do 88%⁸ podmiotów ogółem wytypowanych do kontroli w ww. okresach) oraz wskazań lub danych otrzymanych z Ministerstwa Finansów (od 7%⁹ do 12,1%¹⁰ podmiotów ogółem wytypowanych do kontroli w ww. okresach).

(akta kontroli str. 414-415)

Natomiast do kontroli celno-skarbowej dotyczącej rozliczeń podatku akcyzowego Urząd zakwalifikował łącznie siedem podmiotów, z czego:

- w 2022 r. – dwa podmioty,
- w 2023 r. – dwa podmioty (w I półroczu tego roku nie wytypowano do kontroli celno-skarbowej żadnych podmiotów),
- w I półroczu 2024 r. – trzy podmioty.

W największym stopniu przy zakwalifikowaniu podmiotów do kontroli podatku akcyzowego korzystano z wyników własnych analiz, w tym wskazań własnych funkcjonariuszy realizujących kontrole lub działania operacyjno-rozpoznawcze (wszystkie podmioty wytypowane do kontroli w 2023 r. i w I półroczu 2024 r.) oraz wniosków prokuratury, sądów, Policji (wszystkie podmioty wytypowane do kontroli w 2022 r.).

⁷ Tj. w 2022 r.

⁸ Tj. w I półroczu 2023 r.

⁹ Tj. w I półroczu 2023 r.

¹⁰ Tj. w I półroczu 2024 r.

3. W celu skutecznego realizowania zadań i celów stawianych urzędowi celno-skarbowym, w temacie wykrywania obszarów ryzyka w podatku VAT i podatku akcyzowym oraz zwalczania nieprawidłowości w tychże podatkach, w Urzędzie były organizowane spotkania robocze tzw. – *burze mózgów*. Odbывwały się one w siedzibie i delegaturach LUCS, za pośrednictwem poczty mailowej oraz w formie online – za pośrednictwem aplikacji *Microsoft TEAMS*.

Spotkania dotyczyły ustalenia kryteriów do raportów grupowych w zakresie nieprawidłowości podatkowych i procedurów przestępczych. Proponowano obszary, w których mogą być nieprawidłowości, a także wypracowywano przesłanki procedurów, którym przypisywano *charakterystyczne dane* z baz znajdujących się w dyspozycji LUCS. W końcowym etapie analizowano raporty, pod kątem typowania podmiotów do pogłębionej analizy, która pozwoliłaby potwierdzić/ustalić nieprawidłowości podatkowe i dokonać oceny zebranych informacji/danych pod kątem dalszego wykorzystania służbowego.

W trakcie spotkań¹¹ wewnętrznych, a także przedstawicieli LUCS m.in. z kierownictwem i pracownikami I Urzędu Skarbowego w Zielonej Górze, Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze:

- omawiano przypadki nieprawidłowości i wypracowano propozycje do dalszej analizy (m.in. w zakresie: zaniżania wartości samochodów, zmian konstrukcyjnych pojazdów, zmian klasyfikacji WIA¹² – np. kampery, zarejestrowanych odbiorców – podmiotów pośredniczących – konsumentów gazu, producentów wina); analizy w ww. zakresie obejmowały swoją właściwością miejscową województwo lubuskie; w wyniku czynności analitycznych nie ustalono podmiotów do dalszych czynności, które by były w zainteresowaniu LUCS;
- stwierdzono potrzebę analiz zgłoszeń celnych w powiązaniu z VAT, w tym również VAT krajowym na kolejnych szczeblach obrotu (w tym zakresie przedstawiono szczegółowy model analizy¹³);
- omawiano wyniki analiz w obszarach np.: przewoźników PKP, wystawców i odbiorców nierzetelnych faktur VAT, sprowadzanych z zagranicy samochodów osobowych, rozliczeń w zakresie PIT-38, WNT i importu towarów;
- omawiano propozycje analiz w zakresie wybranych obszarów (m.in. cło – VAT, import/eksport a brak transakcji w deklaracjach, płatności a tzw. *puste faktury*, odprawy celne a podmiot wykreślony z VAT, podatek akcyzowy od tytoniu, perfum, przegląd analiz grupowych itp.); dokonywano wyboru propozycji do realizacji.

Ww. spotkania stanowiły część pracy LUCS ukierunkowanej na typowanie nierzetelnych podmiotów do kontroli, jak również poszukiwania nowych obszarów ryzyka nieprawidłowości w podatku akcyzowym oraz w podatku od towarów i usług.

¹¹ Spotkania takie miały miejsce w szczególności: 23 listopada 2022 r., 7, 9 i 13 lutego, 22 czerwca oraz 14 grudnia 2023 r.

¹² Wiążąca Informacja Akcyzowa.

¹³ Ustalenia w powyższym zakresie wynikały ze spotkania kierownictwa IAS oraz LUCS (7 lutego 2023 r.).

Liczba podmiotów wytypowanych do kontroli celno-skarbowej (art. 54 ust. 1 pkt 1 ustawy o KAS), w tym kontroli podatku akcyzowego oraz podatku od towarów i usług przedstawiała się następująco:

- w 2022 r. – 99 podmiotów wytypowanych do kontroli ogółem, w tym dwa podmioty w zakresie podatku akcyzowego oraz 78 podmiotów w zakresie VAT,
- w 2023 r. – 298 podmiotów wytypowanych do kontroli ogółem, w tym dwa podmioty w zakresie podatku akcyzowego oraz 146 podmiotów w zakresie VAT,
- w I półroczu 2023 r. – 135 podmiotów wytypowanych do kontroli ogółem, w tym 100 podmiotów w zakresie VAT (w zakresie podatku akcyzowego nie wytypowano żadnego podmiotu),
- w I półroczu 2024 r. – 151 podmiotów wytypowanych do kontroli ogółem, w tym trzy podmioty w zakresie podatku akcyzowego oraz 98 podmiotów w zakresie VAT.

Odsetek podmiotów wytypowanych do kontroli celno-skarbowych¹⁴ dotyczących rozliczeń podatku akcyzowego oraz VAT w odniesieniu do liczby podmiotów wytypowanych do kontroli ogółem w poniższych okresach przedstawiał się odpowiednio:

- w 2022 r.: ze 108 kontroli ogółem – 1,9% oraz 72,2%,
- w 2023 r.: z 306 kontroli ogółem – 0,7% oraz 47,7% (przy czym w ww. okresie odnotowano znaczący wzrost kontroli celno-skarbowych dotyczących rozliczeń CIT, tj. z pięciu w roku 2022 do 98 w roku 2023 oraz daniny solidarnościowej, tj. z braku kontroli w tym zakresie w 2022 r. do 32 kontroli w roku 2023),
- w I półroczu 2023 r.: ze 135 kontroli ogółem – brak kontroli rozliczeń w podatku akcyzowym oraz 70,9%,
- w I półroczu 2024 r.: ze 172 kontroli ogółem – 1,7% oraz 57%.

(akta kontroli str. 416)

4. Na podstawie szczegółowego badania otrzymanych przez Naczelnika LUCS 15 raportów/list podmiotów wytypowanych na poziomie centralnym lub regionalnym (obejmujących 37 podmiotów) w celu weryfikacji prawidłowości ich rozliczeń podatkowych ustalono m.in., że:

- wobec 20 podmiotów podjęto tylko czynności analityczne, gdyż stwierdzono niski poziom ryzyka (np.: w dwóch przypadkach w wyniku analizy podmiotowej stwierdzono, że podatnik został wykreślony z rejestru podatników VAT i nie posiada majątku oraz przepływów finansowych); przypadki nieobjęcia podatnika kontrolą były uzasadnione wynikami przeprowadzonych w Urzędzie analiz;
- 14 podmiotów zostało objętych kontrolą celno-skarbową (art. 54 ust. 1 pkt 1 ustawy o KAS), z tego:
 - ✓ w przypadku dziesięciu podmiotów kontrola celno-skarbowa na dzień sporządzenia zestawienia pozostawała w toku, przy czym wobec jednego podmiotu kontrola została wszczęta przed otrzymaniem analizy sporządzonej na poziomie centralnym¹⁵,

¹⁴ Przy czym jeden podmiot mógł zostać zakwalifikowany do kontroli celno-skarbowej dotyczącej dwóch lub więcej tytułów podatkowych.

¹⁵ Tj. kontrola celno-skarbowa została wszczęta 29 czerwca 2023 r., a pismo z typowaniem Ministerstwa Finansów datowane było na 8 grudnia 2023 r.

- ✓ wobec dwóch podmiotów kontrolę celno-skarbową zakończono (w obu przypadkach kontrolę zakończono stwierdzeniem uszczuplenia podatkowego w łącznej kwocie 499,5 tys. zł)¹⁶,
- ✓ w przypadku dwóch podmiotów czynności analityczne zostały zakończone, a sprawy przekazane do kontroli celno-skarbowej, która na dzień przeprowadzenia badania¹⁷ nie została wszczęta,
- wobec trzech podmiotów wystosowano pisma do właściwych miejscowo UCS-ów (w których dokonywane były zgłoszenia celne), celem wszczęcia postępowań podatkowych na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa¹⁸;
- wnioski o przeprowadzenie kontroli celno-skarbowej były przekazywane właściwym komórkom organizacyjnym LUCS niezwłocznie po sporządzeniu i zatwierdzeniu karty informacyjnej¹⁹,
- do postępowania przygotowawczego został skierowany jeden podmiot (ww. postępowanie nie zostało zakończone na dzień przeprowadzenia badania);
- nie odnotowano podmiotów, które objęte zostały wyłącznie postępowaniem mandatowym;
- wobec podmiotów wskazanych w raportach/listach oraz ich kontrahentów podjęto inne działania (tj. dotyczące 47 podmiotów wskazanych w raportach/listach typowań i ich kontrahentów), które polegały w szczególności na:
 - ✓ blokadzie rachunków bankowych (STIR),
 - ✓ podjęciu czynności analitycznych wobec kontrahentów podatnika wskazanego w raportach/listach sporządzonych na poziomie centralnym lub regionalnym,
 - ✓ wytypowaniu do kontroli celno-skarbowej kontrahentów podatnika (i tak, np. w spółce K. – będącej odbiorcą podatnika – kontrola została zakończona 22 sierpnia 2024 r. stwierdzeniem uszczuplenia podatkowego²⁰ w kwocie 4 616,4 tys. zł, zmniejszeniem kwoty do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy o 42,1 tys. zł oraz ustaleniem odsetek w kwocie 2 855,2 tys. zł),
 - ✓ przekazaniu do innego UCS-u informacji o sporządzonej analizie ze względu na jego wcześniejsze zainteresowanie podmiotem wskazanym w raporcie/liście typowań,
 - ✓ wystosowaniu pism do właściwych miejscowo urzędów skarbowych odnośnie wskazanych w raportach/listach z uwagi na inne możliwe nieprawidłowości w rozliczeniu VAT, celem wykorzystania służbowego przy ewentualnej ponownej rejestracji jako podatnika VAT, a także celem rozważenia wykreślenia z rejestru podatników podatku VAT w związku ich uczestnictwem w transakcjach karuzelowych;
- nie stwierdzono sytuacji, w której wobec wytypowanego podmiotu nie podjęto żadnych działań;
- nie odnotowano nieterminowo podejmowanych czynności analitycznych lub weryfikacyjnych podejmowanych wobec podmiotów wskazanych

¹⁶ W ramach korekty deklaracji wynika kwota 202,9 tys. zł.

¹⁷ Tj. 8 października 2024 r.

¹⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 2383, ze zm.

¹⁹ Tj. na ogół w dniu zatwierdzenia karty informacyjnej, z wyjątkiem trzech kart, które zostały przekazane komórkom organizacyjnym LUCS właściwym do prowadzenia kontroli celno-skarbowych 3, 7 i 18 dni od sporządzenia karty informacyjnej.

²⁰ Wskazana kwota wynika z wyniku kontroli.

w raportach/listach typowań; w przypadku dziewięciu podmiotów wobec, których zatwierdzenie karty informacyjnej następowało po terminie odpowiedzi wskazanym przez Ministerstwo Finansów/IAS, Urząd przekazywał pismo (we wskazanym terminie), informując o podjętych czynnościach analitycznych (np. czynnościach sprawdzających zleconych urzędowi skarbowemu), ich dotychczasowych efektach oraz planowanych czynnościach;

- w przypadku wystąpienia okoliczności uzasadniających przeprowadzenie kontroli celno-skarbowej wnioski były przekazywane do właściwych komórek organizacyjnych Urzędu²¹; kontrole były wszczynane od sześciu do 131 dni od przekazania wniosku, tj. w terminie wynikającym z wytycznych Naczelnika LUCS²².

(akta kontroli str. 92-115, 428-436)

Analizie poddano wyniki dwóch kontroli (będących efektem przeprowadzonych działań weryfikacyjnych)²³, w których ujawniono istotne nieprawidłowości. W obu przypadkach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie rozliczenia VAT, w tym:

- w pierwszej sprawie niezgodność dotyczyła okresu rozliczeniowego od 1.03.2023 r. do 31.03.2023 r. podatnik w dniu 17.07.2023 r. dokonał korekty deklaracji a w dniu 26.10.2024 r. dokonał wpłaty należności w wysokości 204,9 tys. zł (202,1 tys. zł oraz odsetki w kwocie 2,8 tys. zł),
- w drugiej sprawie dotyczącej poszczególnych okresów rozliczeniowych od 1.01.2021 r. do 31.12.2021 r. podatnik zaniżył kwotę podatku należnego o kwotę podatku naliczonego w łącznej wysokości 4 616,5 tys. zł – sprawa w toku²⁴.

(akta kontroli str. 437-438)

5. Od 1 stycznia 2022 r. do 30 czerwca 2024 r. w Urzędzie zakończono łącznie 327 kontroli celno-skarbowych, o których mowa w art. 54 ust. 1 pkt 1 ustawy o KAS, dotyczących rozliczeń VAT, z których 305 (tj. 93,3% zakończonych kontroli) zakończyła się stwierdzeniem nieprawidłowości (z kwotą uszczuplenia powyżej 5 tys. zł), z czego:

- w 2022 r. spośród 119 zakończonych kontroli, w 110 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości (92,4%),
- w 2023 r. spośród 135 zakończonych kontroli, w 126 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości (93,3%), w tym 76 kontroli zakończono w I półroczu tego roku (w wyniku 70 kontroli stwierdzono nieprawidłowości, tj. w 92,1%),
- w I półroczu 2024 r. w wyniku 73 zakończonych kontroli, w 69 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości (94,5%),

²¹ Tj. w jedenastu przypadkach wniosek o przeprowadzenie kontroli celno-skarbowej przekazywano właściwej komórce LUCS

²² Wytyczne Nr 1/2023 Naczelnika LUCS z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie procedury kontroli celno-skarbowych prowadzonych w zakresie przestrzegania prawa podatkowego w oparciu o art. 54 ust. 1 pkt 1 ustawy o KAS. Stosownie do ww. wytycznych, kontrola powinna być wszczęta przed upływem dwóch kwartałów od daty otrzymania wniosku.

²³ Dot. kontroli wszczętych na podstawie działań weryfikacyjnych podjętych w związku z otrzymanymi przez Naczelnika LUCS wynikami analiz/listami wytypowanych podmiotów.

²⁴ Stosownie do art. 83 ust. 1 pkt 1 ustawy o KAS, zakończona kontrola celno-skarbowa przekształca się w postępowanie podatkowe, jeżeli kontrolowany nie złożył korekty deklaracji, o której mowa w art. 82 ust. 3; wynik kontroli celno-skarbowej nr 418000-CKK-7.5001.11.2023 z 29 lipca 2024 r.

W Urzędzie przeprowadzono ponadto łącznie trzy kontrole dotyczące rozliczeń podatku akcyzowego, z wyniku których w dwóch przypadkach stwierdzono nieprawidłowości (obie kontrole zakończone w I półroczu 2023 r.), a w jednym przypadku nieprawidłowości nie stwierdzono (przeprowadzona w 2022 r.).

W I półroczu 2024 r. nie zakończono żadnej kontroli prowadzonej w powyższym zakresie. Z wyjaśnień Zastępcy Naczelnika LUCS wynika, że *przyczyną nieprzeprowadzenia kontroli dotyczących podatku akcyzowego były skoordynowane działania prowadzone pod nadzorem Prokuratury Okręgowej w Łodzi i konieczność wstrzymania czynności zmierzających do wszczęcia kontroli do czasu podjęcia decyzji prokuratora. W komórkach kontrolnych oczekuje na wszczęcie sześć kontroli, wytypowanych podmiotów w zakresie podatku akcyzowego w obszarze wyrobów alkoholowych, (...) do ww. spraw zostały wystosowane przez Referat Analityki (CKZ-1) zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa skarbowego. W celu zintensyfikowania typowania podmiotów w obszarze ryzyka akcyzowego, regularnie odbywają się spotkania Podzespołu RZA²⁵, którego zadaniem jest wyszukiwanie procedurów w podatku akcyzowym i opracowywanie metod raportowania.*

(akta kontroli str. 29-33, 417)

Analizie poddano wyniki dwóch kontroli przeprowadzonych w badanym okresie, w których ujawniono największe kwoty uszczupień. W przypadku pierwszej kontroli stwierdzona nieprawidłowość powstała wskutek niezłożenia przez kontrolowanego, jako podatnika podatku akcyzowego, deklaracji dla podatku akcyzowego, w której winien ujawnić podstawę opodatkowania i obliczyć należny podatek akcyzowy (kwota uszczuplenia podatku akcyzowego za okres od 1 maja do 31 lipca 2020 r. wyniosła 2 491,2 tys. zł). W drugim przypadku nieprawidłowość powstała wskutek dokonania przez kontrolowanego podatnika, pomniejszenia podatku należnego o podatek naliczony wynikający z bezpodstawnie wystawionych korekt faktur (kwota uszczuplenia VAT za poszczególne okresy od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r. wyniosła 35 164,1 tys. zł)²⁶.

(akta kontroli str.641-642)

6. W zakresie typowania podmiotów do kontroli celno-skarbowych wykonywanych w siedzibie przedsiębiorcy obejmującej VAT lub podatek akcyzowy w trybie art. 48 unijnego kodeksu celnego w Urzędzie obowiązywały:

- *Polityka zarządzania procesem analitycznym w KAS,*
- *Instrukcja w sprawie postępowania organów celnych w zakresie planowania kontroli celnej, o której mowa w art. 48 unijnego kodeksu celnego z 8 października 2020 r.,*
- *decyzja nr 58/2024 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze z 17 czerwca 2024 r. w sprawie powołania Regionalnego Zespołu Analitycznego w ramach Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze.*

(akta kontroli str. 58-59, 518-637)

W największym stopniu, przy zakwalifikowaniu podmiotów do ww. kontroli wykorzystywano wyniki własnych analiz (w tym w oparciu o wskazania własnych funkcjonariuszy realizujących kontrole lub działania operacyjno-rozpoznawcze)²⁷ oraz wskazania lub dane otrzymane z centrów

²⁵ Regionalnego Zespołu Analitycznego.

²⁶ Wynik kontroli nr 418000-CKZ-2-1.5001.8.1.2023.51 z dnia 30.08.2023 r.

²⁷ Tj. Cztery spośród łącznie ośmiu podmiotów wytypowanych do kontroli w trybie art. 48 unijnego kodeksu celnego.

kompetencyjnych²⁸. Innych źródeł danych stanowiących podstawę typowania podmiotów do kontroli w okresie objętym badaniem nie odnotowano.

(akta kontroli str. 418)

W wyniku objęcia szczegółowym badaniem ośmiu analiz przeprowadzonych w LUCS w II kwartale lat 2023 i 2024 stwierdzono w szczególności, że w związku z otrzymanymi przez LUCS informacjami i wnioskami w każdym przypadku przeprowadzono tzw. analizy podmiotowe²⁹. W ich efekcie, do właściwych komórek organizacyjnych Urzędu, wystosowano wnioski o podjęcie kontroli celno-skarbowej (w przypadku siedmiu podmiotów) lub postępowania celnego (w przypadku dwóch podmiotów) wobec wskazanego podatnika. W jednym przypadku podjęto dodatkową, poszerzoną analizę zgłoszeń celnych podatnika związaną z pozyskaniem dodatkowych dokumentów w celu dokonania dokładniejszej oceny prawdopodobieństwa zagrożenia powstania uszczupień należności Skarbu Państwa. We wszystkich objętych badaniem procesach typowania:

- podjęte przez Urząd działania były adekwatne do zaleceń i wskazówek przekazanych przez jednostki organizacyjne KAS,
- nadany w LUCS poziom ryzyka poszczególnym podmiotom objętych czynnościami analitycznymi i weryfikacyjnymi nie budził wątpliwości, a w wypadku wysokiego poziomu ryzyka, podmioty objęte czynnościami analitycznymi zostały wytypowane do objęcia kontrolą celno-skarbową, bądź postępowaniem celnym,
- nie odnotowano dowolności postępowania w analogicznych sprawach.

(akta kontroli str. 638-640)

7. W okresie 2022-2024 (I półrocze) zakończono, w trybie art. 48 unijnego kodeksu celnego, łącznie:

- 27 kontroli dotyczących rozliczeń VAT, w tym w wyniku 23 kontroli stwierdzono nieprawidłowości (z kwotą uszczuplenia powyżej 5 tys. zł), z czego:
 - ✓ w 2022 r. spośród 22 zakończonych kontroli, w 20 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości (90,9%),
 - ✓ w 2023 r. spośród trzech zakończonych kontroli, w jednym przypadku stwierdzono nieprawidłowości (33,3%) – wszystkie kontrole zostały zakończone w I półroczu 2023 r.,
 - ✓ w I półroczu 2024 r. w wyniku wszystkich dwóch kontroli zakończonych w ww. okresie stwierdzono nieprawidłowości,
- dziewięć kontroli dotyczących podatku akcyzowego, w tym w wyniku pięciu kontroli stwierdzono nieprawidłowości (z kwotą uszczuplenia powyżej 5 tys. zł), z czego:
 - ✓ w 2022 r. spośród siedmiu zakończonych kontroli, w pięciu przypadkach stwierdzono nieprawidłowości (71,4%),
 - ✓ w 2023 r. w wyniku dwóch zakończonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości – wszystkie kontrole zostały zakończone w I półroczu 2023 r.,

²⁸ Tj. Cztery spośród łącznie ośmiu podmiotów wytypowanych do kontroli w trybie art. 48 unijnego kodeksu celnego.

²⁹ Z wykorzystaniem systemu ZISAR 2.

- ✓ w I półroczu 2024 r. nie zakończono żadnej kontroli prowadzonej w powyższym zakresie (przy czym w toku kontroli pozostawało 15 kontroli celno-skarbowych).

(akta kontroli str. 419)

Z wyjaśnień Zastępcy Naczelnika LUCS wynika, że *przyczyną spadku liczby kontroli rozliczeń VAT oraz podatku akcyzowego w 2023 r. w stosunku do roku 2022 było m.in. obciążenie funkcjonariuszy prowadzących kontrole w trybie art. 48 unijnego kodeksu celnego, dużą ilością prowadzonych kontroli celno-skarbowych i postępowań podatkowych w innych podatkach (CIT, PIT, VAT) o skomplikowanym charakterze. Pogorszenie wskaźnika skuteczności ww. kontroli w 2023 r., w stosunku do roku poprzedniego, spowodowane było: w odniesieniu do kontroli VAT – nieznaczną liczbą negatywnych kontroli (jedna kontrola bez ustaleń, jedna kontrola z ustaleniami poniżej 5 tys. zł), co przy niezamierzonej niskiej całkowitej liczbie zakończonych kontroli w 2023 r. (trzy kontrole) spowodowało diametralne obniżenie wartości wyliczenia skuteczności kontroli, w odniesieniu do kontroli podatku akcyzowego – ustaleniem uszczupień w kwocie nieprzekraczającej 5 tys. zł. Przyczyną niezakończenia w I półroczu 2024 r. kontroli podatku akcyzowego (pomimo prowadzonych 15 kontroli) jest toczące się postępowanie wyjaśniające z innymi organami podatkowymi (oczekiwanie na korespondencję). W 2023 r. podjęto działania polegające na zintensyfikowaniu działań analitycznych, celem wyselekcjonowania podmiotów do kontroli, co przełożyło się na realizację kontroli w 2024 r. (15 kontroli w toku).*

(akta kontroli str. 29-33)

Analizie poddano wyniki dwóch kontroli przeprowadzonych w badanym okresie, w których ujawniono największe kwoty uszczupień. W pierwszym przypadku ustalono, że skontrolowana spółka wykazując import towarów zaniżyła należności celno-podatkowe, wskutek czego stwierdzono uszczuplenie podatku od towarów i usług, za poszczególne okresy od 1 maja 2021 r. do 31 lipca 2021 r., o kwotę 5 594,9 tys. zł. W drugim przypadku stwierdzono brak podstaw do uznania preferencyjnego pochodzenia towaru (samochodów), co skutkowało zmianą stawki celnej w zgłoszeniach celnych z preferencyjnej stawki 0% na stawkę celną 10%. Uwzględniając należne cło, zwiększeniu uległa również kwota podatku akcyzowego oraz VAT. Stwierdzona kwota uszczuplenia podatku akcyzowego za okres rozliczeniowy od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. wyniosła 23,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 643-644)

8. Kontrole rodzaju paliwa w zbiorniku środka przewozowego (na podstawie art. 54 ust. 2 pkt 1 ustawy o KAS oraz przepisów rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu oraz trybu przeprowadzania przez funkcjonariusza kontroli rodzaju paliwa z dnia 27 grudnia 2023 r.³⁰) były przeprowadzane w oparciu o zatwierdzoną przez Szefa KAS *Instrukcję dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej w pionie zwalczania przestępczości ekonomicznej.*

Kontrole rodzaju paliwa w zbiornikach środków przewozowych przeprowadzone przez funkcjonariuszy LUCS podejmowane były w ramach kolejnych odsłon operacji ponadregionalnej *Ramowy plan działań Służby Celno-Skarbowej w ramach*

³⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 7 (wcześniej, tj. do 17 stycznia 2024 r., obowiązywało rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie szczegółowego sposobu oraz trybu przeprowadzania przez funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej kontroli rodzaju paliwa z dnia 22 lutego 2017 r., Dz. U. z 2017 r. poz. 397).

realizowanych kontroli drogowych na szlakach komunikacyjnych, koordynowanej przez Naczelnika Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Katowicach (Dział Centrum SENT). W tym zakresie LUCS samodzielnie wykonywał kontrole rodzaju paliwa.

Zasadniczym celem operacji było monitorowanie poziomu ryzyka polegającego na zmianie przeznaczenia oleju opałowego poprzez jego zużycie do celów napędowych. W założeniach operacji wskazano m.in. przedmiot operacji (środki transportowe i maszyny), miejsca prowadzenia operacji, termin prowadzenia działań oraz zadania uczestników operacji, zakres czynności do realizacji i tryb ich realizacji.

W kontrolowanym okresie, w związku z założeniami ww. planu działania, zrealizowano łącznie 163 kontrole rodzaju paliwa w zbiorniku środka przewozowego, z czego 64 kontrole w (zgodnie z harmonogramem operacji) w II półroczu 2022 r. oraz 99 kontroli w II półroczu 2023 r. W wyniku ich przeprowadzenia nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zgodnie z postanowieniami *Ramowego planu działań Służby Celno-Skarbowej w ramach realizowanych kontroli drogowych na szlakach komunikacyjnych*, sporządzenie raportu zbiorczego zawierającego analizę wyników przeprowadzonych działań przypisane zostało do zadań koordynatora operacji, tj. Naczelnikowi Śląskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Katowicach (Dział Centrum SENT).

(akta kontroli str. 14-24, 420, 645-667)

Z wyjaśnień Zastępcy Naczelnika Urzędu wynika, że: *Poziom ryzyka zmiany w użyciu wyrobu akcyzowego (np. użycia oleju opałowego jako oleju napędowego) w kontrolowanym okresie nie uległ zmianie.*

(akta kontroli str. 14-24)

9. Prowadzenie kontroli w zakresie stosowania znaków akcyzy na wyrobach akcyzowych podlegających oznaczaniu znakami akcyzy (wyrobów alkoholowych, papierosów lub tytoniu) należało do Wydziału Kontroli Celno-Skarbowej Rynku (dalej jako: CPK). W trakcie czynności kontrolnych ujawniano głównie nieprawidłowości dotyczące występowania wyrobów akcyzowych oznaczonych znakami akcyzy, które utraciły ważność lub uszkodzonymi znakami akcyzy. Z wyjaśnienia Naczelnika CPK wynika, że *zdarzały się sporadyczne przypadki ujawniania wyrobów akcyzowych nieoznaczonych znakami akcyzy, przemycanych lub nielegalnie wytworzonych na terenie kraju.* W ocenie Naczelnika CPK, *w okresie objętym kontrolą nie zmienił się poziom ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w tym obszarze.*

(akta kontroli str. 439-574)

Jak wynika z wyjaśnień Zastępcy Naczelnika Urzędu, *w okresie kontrolowanym komórki analityczne LUCS nie przeprowadzały analiz mających na celu ustalenie podmiotów lub obszarów o wysokim poziomie wystąpienia nieprawidłowości w zakresie prawidłowości stosowania znaków akcyzy w gastronomii oraz handlu. Jednak w przypadku sporządzania analiz z innego obszaru podatkowego, z uwagi na towar, sprawdzano, czy była m.in. odprowadzana akcyza. Ponadto wszelkie napływające do LUCS informacje dotyczące wyrobów akcyzowych podlegających oznaczaniu znakami akcyzy, a także inne informacje pozyskane przez funkcjonariuszy w trakcie prowadzonych czynności kontrolnych były przez kierowników komórek kontrolnych analizowane, sprawdzane i wykorzystywane przy planowaniu kolejnych działań kontrolnych w handlu (sklepach, gastronomii, punktach handlowych na bazarach).*

Kontrole celno-skarbowe w zakresie prawidłowości oznaczania wyrobów znakami akcyzy prowadzone były przez komórki organizacyjne LUCS pionu kontroli celno-skarbowej (dalej jako: CKR) na podstawie przepisów ustawy o KAS oraz wytycznych w sprawie postępowania organów KAS w zakresie realizacji niektórych kontroli celno-skarbowych przeprowadzanych przez komórki kontroli celno-skarbowej rynku. W latach 2022 – 2024 w zakresie prawidłowości oznaczania wyrobów znakami akcyzy przeprowadzane były kontrole celno-skarbowe m.in. w ramach akcji:

- „Akcja Bazar” (zorganizowana przez Ministerstwo Finansów) – przeprowadzona w czerwcu, październiku i grudniu 2022 r., w marcu, czerwcu i grudniu 2023 r. oraz w marcu i maju 2024 r., mająca na celu prowadzenie wzmożonych kontroli na bazarach i targowiskach wytypowanych do kontroli m.in. w zakresie prawidłowości oznaczania wyrobów znakami akcyzy;
- „Akcja Żarnik” (zorganizowana przez Ministerstwo Finansów) – przeprowadzona w kwietniu 2024 r., mająca na celu weryfikację działalności wytypowanych podmiotów dokonujących sprzedaży na odległość (Internet) jednorazowych papierosów elektronicznych;
- „Akcja Banderola 22” (zorganizowana przez Centrum Kompetencyjne ds. alkoholu) – przeprowadzona w listopadzie i grudniu 2022 r. w zakresie sprzedaży detalicznej napojów alkoholowych;
- „Akcja EMMA 2023” (zorganizowana przez Centrum Kompetencyjne ds. alkoholu) – przeprowadzona w listopadzie i grudniu 2023 r. w zakresie sprzedaży detalicznej napojów alkoholowych.

Z raportów LUCS z przeprowadzonych ww. działań kontrolnych wynikało, że w ramach:

- „Akcji Bazar” – w 2022 r. wystawiono mandaty 46 podmiotom (skontrolowano łącznie 74 podmioty) na łączną kwotę 31,6 tys. zł, w 2023 r. wystawiono mandaty 113 podmiotom (skontrolowano 155 podmiotów) na łączną kwotę 78,8 tys. zł, natomiast w 2024 r. wystawiono mandaty 48 podmiotom (skontrolowano łącznie 106 podmiotów) na łączną kwotę 29,6 tys. zł;
- „Akcji Żarnik” – w przypadku jednego podmiotu sprawę przekazano Policji, a w przypadku drugiego podmiotu wystawiono mandat na kwotę 2 tys. zł;
- „Akcji Banderola 22” – jednemu podmiotowi wystawiono mandat na kwotę 500 zł (w 2022 r. skontrolowano 15 podmiotów – stosownie do założeń planu działań);
- „Akcja EMMA 2023” – trzem podmiotom wystawiono mandaty karne na łączną kwotę 1,7 tys. zł (w 2023 r. skontrolowano 24 podmioty – stosownie do założeń planu działania).

W latach 2022-2024 komórki CKR prowadziły również kontrole celno-skarbowe w trybie art. 62 ust. 5 pkt 4 i art. 84 ust. 1 pkt 1 ustawy o KAS. W wyniku ww. kontroli w jednym przypadku stwierdzono brak wpisów do ewidencji banderol podatkowych niezwłocznie po otrzymaniu rozliczenia banderol podatkowych od podmiotów zagranicznych dokonujących oznaczania wyrobów znakami akcyzy (wykroczenie skarbowe określone w art. 61 § 2 ustawy z dnia 10 września 1999

r. Kodeks karny skarbowy³¹), a podmiot został ukarany mandatem w wysokości 1 tys. zł). Ponadto na podstawie informacji zgłoszonej przez *Krajowy Telefon Interwencyjny* (2022 r.) w jednym przypadku podjęto działania kontrolne w trybie art. 84 ust. 1 pkt 4 ustawy o KAS – w wyniku kontroli dokonano zajęcia 232 sztuk wyrobów pre-rolls, stwierdzając jednocześnie uszczuplenie w podatku akcyzowym na kwotę 217 zł.

(akta kontroli str. 439-574)

Z wyjaśnienia Naczelnika CPK wynika, że *standardowo wszelkie informacje przekazywane przez kontrolerów kierownikom działów kontroli celno-skarbowej rynku, dotyczące m.in. dostrzeżenia sytuacji budzących wątpliwości, nietypowych zachowań osób kontrolowanych, zamknięcia sąsiedniego punktu handlowego na bazarze itp., były wykorzystywane przy planowaniu kolejnych działań kontrolnych.*

(akta kontroli str. 439-443)

W trakcie kontroli prowadzonych przez funkcjonariuszy komórek kontroli celno-skarbowej rynku, nie ujawniono przypadków wyrobów akcyzowych podlegających oznaczeniu z podrobionymi lub przerobionymi znakami akcyzy.

Na przykładzie wybranych sześciu kontroli celno-skarbowych przeprowadzonych w latach 2022 – 2024, w wyniku których ujawniono wyroby akcyzowe z banderolami których wzór utracił ważność lub banderolami nieważnymi stwierdzono, m.in. że:

- w 2022 r. w jednym przypadku³² ujawniono 148 butelek napojów spirytusowych z banderolami, których wzór utracił ważność (podmiot został ukarany mandatem w wysokości 1 tys. zł), a w drugim przypadku³³ ujawniono 90 paczek papierosów z banderolami, które utraciły ważność (podmiot został ukarany mandatem w wysokości 320 zł);
- w 2023 r. w jednym przypadku³⁴ ujawniono 337 paczek papierosów, 12 paczek tytoniu i 59 paczek wyrobów nowatorskich z banderolami, które utraciły ważność (podmiot został ukarany mandatem w wysokości 800 zł); w drugim przypadku³⁵ ujawniono 140 butelek napojów spirytusowych z banderolami, których wzór utracił ważność (podmiot został ukarany mandatem w wysokości 600 zł);
- w 2024 r. w jednym przypadku³⁶ ujawniono 54 paczki papierosów i 45 paczek wyrobów nowatorskich z banderolami, które utraciły ważność (podmiot został ukarany mandatem w wysokości 700 zł); w drugim przypadku³⁷ ujawniono 92 paczki papierosów z banderolami, które utraciły ważność (podmiot został ukarany mandatem w wysokości 600 zł).

(akta kontroli str. 444-574)

³¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 628, ze zm. (dalej jako: *k.k.s.*).

³² Kontrola przeprowadzona w dniu 22 lutego 2022 r. w sklepie monopolowym (protokół kontroli nr: 418000-CKR-1.5013.56.2022).

³³ Kontrola przeprowadzona w dniu 7 marca 2022 roku w sklepie na stacji paliw (protokół kontroli nr: 418000-CKR-1.5013.69.2022).

³⁴ Kontrola przeprowadzona w dniu 22 marca 2023 r. w saloniku prasowym (protokół kontroli nr: 418000-CKR-1.5013.53.2023).

³⁵ Kontrola przeprowadzona w dniu 16 czerwca 2023 r. w sklepie spożywczo-przemysłowym (protokół kontroli nr: 418000-CKR-1.5013.123.2023).

³⁶ Kontrola przeprowadzona w dniu 10 kwietnia 2024 r. w sklepie spożywczym (protokół kontroli nr: 418000-CKR-1.5013.60.2024).

³⁷ Kontrola przeprowadzona w dniu 10 kwietnia 2024 roku w sklepie spożywczo-przemysłowym (protokół kontroli nr: 418000-CKR-1.5013.61.2023).

10. W województwie lubuskim liczba podmiotów posiadających zezwolenie na prowadzenie składu podatkowego wynosiła na koniec 2021 r. – 24 podmioty, natomiast na koniec lat 2022-2023 i I półrocza 2024 r. – po 21 podmiotów. Zezwolenie na nabywanie wyrobów akcyzowych jako zarejestrowany odbiorca posiadało od dziewięciu podmiotów na koniec 2022 r. do dwunastu podmiotów na koniec I półrocza 2024 r. Zezwolenie na prowadzenie działalności jako podmiot pośredniczący na koniec lat 2021-2023 oraz I półrocza 2024 posiadało po pięć podmiotów. W okresie objętym kontrolą na obszarze województwa nie występowały podmioty z zezwoleniem na wysyłanie wyrobów akcyzowych jako zarejestrowany wysyłający.

Podmioty posiadające ww. zezwolenia zostały objęte następującą liczbą kontroli celno-skarbowych (na podst. art. 54 ust. 1 pkt 1 ustawy o KAS):

- ✓ podmioty posiadające zezwolenie na prowadzenie składu podatkowego: 126 kontroli w 2022 r., 69 kontroli w 2023 r. (w tym 33 kontrole w I półroczu 2023 r.) i 19 kontroli w I półroczu 2024 r.,
- ✓ podmioty posiadające zezwolenie na nabywanie wyrobów akcyzowych jako zarejestrowany odbiorca: po 52 kontrole w 2022 r. i 2023 r. (w tym 28 kontroli w I półroczu 2023 r.) oraz 24 kontrole w I półroczu 2024 r.,
- ✓ podmioty posiadające zezwolenie na prowadzenie działalności jako podmiot pośredniczący: dwie kontrole w 2022 r.; w pozostałych okresach nie prowadzono kontroli.

W wyniku ww. kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości na kwotę wyższą niż 5 tys. zł.

W 2023 roku oraz w I półroczu 2024 roku LUCS nie prowadził kontroli podmiotów pośredniczących³⁸. Do 31 stycznia 2022 r. przemieszczanie wyrobów akcyzowych objętych zwolnieniem od akcyzy ze względu na ich przeznaczenie odbywało się na podstawie tradycyjnych dokumentów dostawy (papierowych). Na ich podstawie saldowane było również zabezpieczenie akcyzowe podmiotu pośredniczącego. Kontrole przeprowadzane w podmiocie pośredniczącym polegały na kontroli dokumentacji i sprawdzeniu, czy zabezpieczenie akcyzowe podmiotu pośredniczącego jest wystarczające do pokrycia zobowiązań podatkowych. Od 1 lutego 2022 r. podmioty pośredniczące realizowały dostawy wyrobów na podstawie elektronicznych dokumentów dostawy (e-DD), które musiały zostać wygenerowane w systemie przemieszczania wyrobów akcyzowych (dalej: *system EMCS PL2*), gdzie saldowano również zabezpieczenie akcyzowe podmiotu pośredniczącego. Wobec powyższego, nie zachodziła potrzeba prowadzenia przez LUCS kontroli stanu wykorzystania zabezpieczenia akcyzowego, ponieważ jego saldowanie odbywało się automatycznie w ww. systemie.

(akta kontroli str. 421-422, 575-617)

Podmioty posiadające zezwolenie na prowadzenie działalności w ww. zakresie były kontrolowane przez funkcjonariuszy działów Kontroli Celno-Skarbowej Rynku w następującym zakresie:

- a) składki podatkowe:
- nadzór nad czynnościami związanymi z produkcją wyrobów akcyzowych;

³⁸ Tj. podmiotów prowadzących działalność gospodarczą polegającą na dostarczaniu ze składu podatkowego na terytorium kraju do podmiotu zużywającego, wyrobów akcyzowych, objętych zwolnieniem od akcyzy ze względu na ich przeznaczenie.

- rozliczenie produkcji wyrobów akcyzowych;
- ustalenie rzeczywistych zapasów wyrobów akcyzowych na dzień kontroli;
- nadzór wysyłki wyrobów akcyzowych ze składu podatkowego;
- nadzór przyjęcia wyrobów akcyzowych do składu podatkowego;
- prawidłowości prowadzenia ewidencji składu podatkowego;
- prawidłowości i terminowości wpłat podatku akcyzowego;

b) zarejestrowani odbiorcy w zakresie przestrzegania przepisów prawa podatkowego w zakresie przyjmowania wyrobów akcyzowych, prowadzenia ewidencji banderol podatkowych i nabywania wewnątrzwspólnotowo wyrobów akcyzowych w procedurze zawieszenia akcyzy oraz kontrola w zakresie wpłat podatku akcyzowego;

c) podmioty pośredniczące w zakresie wykorzystania zabezpieczenia akcyzowego.

(akta kontroli str. 14-24, 421-422)

11. Grupa Zadaniowa ds. kontroli obrotu wyrobami alkoholowymi została powołana w Izbie Celnej w Rzepinie w 2012 r. Z chwilą utworzenia Krajowej Administracji Skarbowej, LUCS wykonuje zadania Centrum Kompetencyjnego w zakresie identyfikacji zagrożeń i zwalczania przestępczości w obszarze wyrobów alkoholowych³⁹.

W Urzędzie obowiązywały następujące zalecenia i wytyczne przekazane przez Ministerstwo Finansów lub dyrektora IAS oraz regulacje wewnętrzne wprowadzone w LUCS:

- a) strategię działania Krajowej Administracji Skarbowej w zakresie zwalczania przestępstw i nadużyć finansowych w obszarze wyrobów alkoholowych na lata 2020-2022 oraz 2023-2025;
- b) procedurę współpracy centrów kompetencyjnych ds. wyrobów alkoholowych i tytoniowych z Centrum SENT;
- c) pismo Ministerstwa Finansów w sprawie powierzenia funkcji pomocniczego właściciela ryzyka (tj. m.in. realizację zadań Centrum Kompetencyjnego wspierającego komórkę Ministerstwa właściwą do spraw zwalczania przestępczości ekonomicznej w zakresie identyfikacji zagrożeń i zwalczania przestępczości w obszarze wyrobów alkoholowych)⁴⁰;
- d) pisemne zlecenia analiz, opracowań i ustaleń (różne formy: pismo, mail).

(akta kontroli str. 14-24, 58-59, 167-212)

W okresie objętym kontrolą w ramach centrum kompetencyjnego prowadzona była działalność analityczna⁴¹ w niżej opisanym zakresie:

- a) wnioskowanie na podstawie analizy JPK kontroli stałych w latach 2022, 2023 i 2024 w podmiotach wysokiego ryzyka w zakresie sprzedaży preparatów biobójczych zawierających w składzie alkohol etylowy skażony, zwolniony od akcyzy ze względu na przeznaczenie przez hurtownie chemiczne; sprzedaż dokonywana na podstawie paragonów osobom fizycznym

³⁹ Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym LUCS, stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 54/2023 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze z dnia 6 października 2023 r., zadania Centrum Kompetencyjnego przypisane zostały *Referatowi Centrum Kompetencyjne w zakresie identyfikacji zagrożeń i zwalczania przestępczości w obszarze wyrobów alkoholowych w Rzepinie*.

⁴⁰ Pismo Podsekretarza Stanu Zastępcy Szefa KAS znak DPA2.031.3.2019 z 8 listopada 2019 r.

⁴¹ Działalność analityczna centrum kompetencyjnego dotyczyła obszaru całego kraju.

nieprowadzącym działalności gospodarczej preparatów biobójczych o dużej wartości;

z ww. analiz sporządzano pisma wraz z wykazem podmiotów podwyższonego ryzyka; wykazy te były następnie przekazywane właściwym urzędom celno-skarbowym celem rozważenia np. podjęcia kontroli stałej we wskazanych podmiotach (wykazy były przekazywane również do wiadomości MF); o podjęciu czynności kontrolnych, ich zaniechaniu, bądź podjęciu dalszych czynności analitycznych wobec wskazanych podmiotów centrum kompetencyjne było każdorazowo powiadamiane stosownym pismem; centrum kompetencyjne rekomendowało ponadto naczelnikom poszczególnych urzędów celno-skarbowych monitorowanie podmiotów, które po wprowadzeniu kontroli stałej zaprzestały całkowicie prowadzenia działalności gospodarczej (sugerowano objęcie kontrolą stałą bezpośrednio po wznowieniu działalności w zakresie handlu produktami biobójczymi), utrzymywanie kontroli stałej, także w przypadku zawieszenia działalności gospodarczej podmiotu oraz sprawdzanie czy podmioty, które dokonują sprzedaży paragonowej prowadzą rejestr podmiotów odbierających, o którym mowa w art. 138t ustawy o podatku akcyzowym;

b) krajowe działania kontrolne sprzedaży detalicznej napojów alkoholowych w latach 2022 i 2023 w zakresie:

- ✓ ustalenia skali występowania nielegalnych napojów alkoholowych w punktach sprzedaży detalicznej i gastronomicznej; sprawdzenie czy podmioty wywiązują się z obowiązku ewidencjonowania obrotu za pomocą kas rejestrujących (udział w nich wzięły wszystkie urzędy celno-skarbowe);
- ✓ zdiagnozowania potencjalnego wpływu segmentu sprzedaży detalicznej i gastronomicznej wyrobów alkoholowych na wielkość szarej strefy; sprawdzenie czy podmioty wywiązują się z obowiązku ewidencjonowania obrotu za pomocą kas rejestrujących (udział w nich wzięły wszystkie urzędy celno-skarbowe);

z ww. analiz sporządzono raporty z działań kontrolnych oraz identyfikacji zagrożeń i zwalczania przestępczości w obszarze wyrobów alkoholowych przesłane do Ministerstwa Finansów;

z ww. analiz wynikało m.in., iż dwoma najbardziej znaczącymi elementami składowymi tzw. *szarej strefy* były alkohol etylowy skażony oraz bimbrownictwo;

i tak, głównym surowcem do produkcji nielegalnych napojów spirytusowych był alkohol etylowy skażony zwolniony z akcyzy ze względu na przeznaczenie (wyroby nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi, w tym produkty biobójcze), przy czym do produkcji nielegalnych napojów spirytusowych używano w szczególności alkoholu izopropylowego, który nie wymagał odkażania (skażenie tego typu stanowiło czynnik, który mógł decydować o niewielkim poziomie ujawniania tego typu procederu);

w zakresie bimbrownictwa z przeprowadzonych czynności kontrolnych wynikało m.in., że bimber nie był magazynowany w miejscu produkcji, lecz na bieżąco dystrybuowany do zleceniodawcy; monitorowano liczbę ujawnionych bimbrowni; natomiast z badań laboratoryjnych zabezpieczonego towaru, wynikało, że była to mieszanina bimbrow z alkoholem etylowym skażonym alkoholem izopropylowym;

- c) analizy dotyczące SENT w 2022, 2023 i I półroczu 2024 r. w zakresie przeglądu podmiotów zarejestrowanych po raz pierwszy jako uczestnik przemieszczeń w systemie SENT w obszarze alkoholu, na podstawie wykazów podmiotów przekazanych od Centrum Kompetencyjnego ds. SENT (zgodnie z procedurą współpracy centrów kompetencyjnych z centrum SENT z 22 sierpnia 2019 r.);

z ww. analiz sporządzano co miesiąc pisma przekazywane do centrum kompetencyjnego ds. SENT; analizy dotyczyły podmiotów uczestniczących w obrocie następującymi towarami: alkoholem etylowym (CN 2207), towarami objętymi kodami CN 3814, CN 3820 – zawierającymi alkohol etylowy, wyrobami nieprzeznaczonymi do spożycia przez ludzi zawierające alkohol całkowicie skażony, bez względu na kod CN, zawierające w swym składzie alkohol etylowy o rzeczywistej objętościowej mocy alkoholu przekraczającej 50% objętości skażone określonymi substancjami; w pismach wskazywano brak konieczności, bądź konieczność rozszerzenia analizy obejmującej wskazane podmioty oraz zebrania dodatkowych informacji w stosunku do nich; informowano także o planowanych działaniach kontrolnych w zakresie obrotu produktami biobójczymi.

- d) monitorowanie obrotu napojami spirytusowymi na imprezach plenerowych (typu targi, jarmarki, bazy, festyny) w latach 2022, 2023 i 2024; w ramach monitoringu podejmowano działania patrolowo-kontrolne ww. imprez, tj. poprzez kontrole w zakresie stosowania i oznaczania wyrobów alkoholowych znakami akcyzy, kontrole promocji napojów alkoholowych i piwa, kontrole ewidencjonowania obrotu towaru za pomocą kas fiskalnych oraz kontrole zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;

z ww. analiz sporządzono raporty z działań kontrolnych za 2022 i 2023 r.

- e) analizy - przegląd ryzyk dotyczących wyrobów alkoholowych w latach 2022-2024, w ramach których objęto alkohol etylowy skażony i wyroby na bazie alkoholu, alkohol etylowy nieskażony i wyroby na bazie alkoholu oraz wina, napoje fermentowane, produkty pośrednie oraz piwo;

z ww. analiz sporządzono łącznie 28 raportów odnoszących się do poszczególnego rodzaju alkoholu;

- f) weryfikacja łącznie 271 podmiotów (w tym 111 podmiotów w 2022 r., 110 – w 2023 r. i 50 – w I półroczu 2024 r.) ubiegających się o zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego lub na nabywanie wyrobów jako zarejestrowany odbiorca i inne pod kątem potencjalnych nadużyć oraz działalności budzącej podejrzenia co do rzetelności rozliczania się z budżetem państwa;

- g) analiza MZA sporządzona za okres od 16 maja 2022 r. do 31 października 2023 r. dotycząca działalności podmiotów w zakresie wykorzystania zgodnego z przeznaczeniem nabytych wyrobów nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi zawierających skażony alkohol etylowy zwolniony od akcyzy ze względu na przeznaczenie, obrotu alkoholem skażonym zwolnionym ze względu na przeznaczenie (produkty biobójcze) z wykorzystaniem kasy rejestrującej, sprzedaż głównie na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej lub wskazując osoby fizyczne i podmioty zagraniczne bez możliwości ich identyfikacji oraz braku wywiązywania się podmiotu z obowiązku prowadzenia rejestru podmiotów odbierających wyroby, o którym mowa w art. 138t ustawy o podatku akcyzowym; analizą objęto indywidualne działalności gospodarcze (osoby

fizyczne), spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki cywilne (dziesięć podmiotów);

wyniki analizy, w wyniku której sporządzono zestawienie zawierające podmioty z branży alkoholowej, dokonujące obrotu produktami zawierającymi skażony alkohol etylowy zwolniony z akcyzy ze względu na przeznaczenie, w stosunku, których zidentyfikowano ryzyko nieprzekazywania właściwemu urzędowi skarbowemu kopii rejestru podmiotów odbierających lub błędnego ewidencjonowania sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, przekazano Ministerstwu Finansów⁴² (departament Analizy Krajowej);

- h) analizy rejestru z art. 138t ustawy o podatku akcyzowym za lata 2022 i 2023 oraz za okres styczeń-maj 2024 r., obejmujące podmioty zobowiązane na podstawie art. 138t ustawy o podatku akcyzowym do prowadzenia rejestru podmiotów odbierających oraz przekazywania takiego rejestru właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego; weryfikacją objęto rzetelność danych zawartych w tych rejestrach (działalność gospodarcza prowadzona przez osoby fizyczne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki cywilne);

w wyniku ww. analiz sporządzono: zestawienia Excel na podstawie danych otrzymanych z 44 urzędów skarbowych właściwych dla zobowiązanych podmiotów, analizy w Excel dla wytypowanych podmiotów, dla podmiotów dokonujących sprzedaży z użyciem kas rejestrujących; dokonano weryfikacji obowiązku posiadania kasy rejestrującej; sporządzono i przesłano pisma do urzędów celno-skarbowych;

- i) analiza małych browarów mająca na celu zbadanie negatywnych zjawisk w podatku akcyzowym w obszarze małych producentów piwa za 2022 r. (raport z 28 kwietnia 2023 r.);
- j) analiza podmiotów (składów podatkowych) dokonujących skażenia alkoholu etylowego z podziałem na środki skażające, podmiotów zużywających nabywających od składów podatkowych alkohol etylowy skażony alkoholem izopropylowym, mieszaniną alkoholu izopropylowego i benzoesanu denatonium oraz mieszaniną alkoholu tert-butyłowego i benzoesanu denatonium, podmiotów produkujących produkty biobójcze, podmiotów nabywających produkty biobójcze bezpośrednio od ich producentów, podmiotów nabywających produkty biobójcze od wskazanych podmiotów oraz od kolejnych pośredników, podmioty dokonujące sprzedaży paragonowej produktów biobójczych w ilości przekraczającej wartość 5 tys. zł miesięcznie (analiza sporządzona za 2023 r.);
- k) analizy przedstawiające sytuację w obszarze alkoholu etylowego w latach 2022 i 2023 uwzględniając w szczególności obszar nielegalnego alkoholu etylowego (raporty za powyższe lata); w ramach ww. analiz scharakteryzowano nielegalny rynek alkoholu etylowego, wskazując elementy składowe tzw. *szarej strefy* (alkohol etylowy skażony, bimbrownictwo, przemyt), dokonując jej oszacowania, wskazano przykłady ujawnień w obszarze alkoholu etylowego z terenu kraju, wskazano tendencje na rynku alkoholu etylowego (np.: wzrosty ilości wyprodukowanego alkoholu etylowego, liczby ujawnień napojów spirytusowych zawierających alkohol etylowy skażony jedynie alkoholem

⁴² Pismo Naczelnika LUCS Nr UNP: 418000-23-132641 z 7 grudnia 2023 r.

izopropylowym, spadki ujawnień rozlewni i odkażalni oraz dostaw rynkowych wódek, likierów i innych napojów spirytusowych w stosunku do roku poprzedniego), propozycje zmian przepisów prawnych celem uszczelnienia rynku alkoholu etylowego;

- l) analizy EMPACT eksportów napojów alkoholowych pod kątem występowania podejrzanych zdarzeń gospodarczych (analiza eksportów za lata 2022 i 2023); w ramach ww. analiz (monitorowanie baz danych pod kątem występowania podejrzanych zdarzeń gospodarczych w eksporcie napojów alkoholowych, przy uwzględnieniu określonych kryteriów) zweryfikowano:

- w 2022 r. – 549 eksportów, których zgłoszenia dokonało 63 eksporterów, w tym podmioty z listy wysokiego ryzyka,

- w 2023 r. – 650 eksportów, których zgłoszenia dokonało 129 eksporterów, w tym podmioty z listy podmiotów obserwowanych w związku z wysokim ryzykiem wystąpienia nieprawidłowości;

- m) współpraca z biurem ELO (w dziedzinie podatków akcyzowych); (wnioski do ELO).

Według własnych wyliczeń Urzędu wielkość szarej strefy w obszarze alkoholu etylowego uległa zmniejszeniu z poziomu 9,8% w stosunku do wielkości dostaw rynkowych w roku 2017 (tj. 12,3 mln litrów 100% vol.) do 3,4% w roku 2023 (tj. 4,3 mln. litrów 100% vol.)⁴³.

W ramach centrum kompetencyjnego opracowano niżej wymienione metodyki ograniczenia niekorzystnych zjawisk:

- ✓ analizy Obszaru Nielegalnego Obrotu Alkoholem Etylowym w 2022 r. i 2023 r., zawierające opis niekorzystnych zjawisk zachodzących w obszarze alkoholu etylowego oraz propozycje zmian przepisów prawa mających na celu uszczelnienie rynku alkoholu,
- ✓ typowanie do stałej kontroli podmiotów prowadzących sprzedaż preparatów biobójczych zawierających w swoim składzie alkohol etylowy skażony zwolniony ze względu na przeznaczenie,
- ✓ analizy MZA,
- ✓ analizy rejestru z art. 138t ustawy o podatku akcyzowym,
- ✓ analizy systemu SENT.

W okresie objętym kontrolą do Ministerstwa Finansów zostały przekazane następujące raporty z prowadzonej działalności:

- a) analizy MZA:

- analiza działalności małych browarów za 2022,
- analiza działalności podmiotów w zakresie wykorzystania zgodnego z przeznaczeniem nabytych wyrobów nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi zawierających skażony alkohol etylowy zwolniony od akcyzy ze względu na przeznaczenie,

- b) typowanie podmiotów do kontroli stałej (adresowane do naczelników urzędów celno-skarbowych, przesłane również do wiadomości Departamentu Zwalczania Przestępczości Ekonomicznej MF),

⁴³ Wielkość szarej strefy alkoholu etylowego w stosunku do wielkości dostaw rynkowych – według wyliczeń własnych Urzędu – w kolejnych latach przedstawiał się następująco: w 2017 r. – 9,8%, w 2018 r. – 6,3%, w 2019 r. – 3,9%, w 2020 i 2021 r. – po 3,3%, w 2022 r. – 3,6% i w 2023 r. – 3,4%.

- c) weryfikacja podmiotów ubiegających się o wydanie zezwolenia akcyzowego pod kątem potencjalnych nadużyć oraz działalności budzących podejrzenia co do rzetelności rozliczania się z Budżetem Państwa (do wiadomości DZP),
- d) analiza dotycząca produkcji i obrotu alkoholem etylowym skażonym alkoholem izopropylowym, sporządzona za 2023 r.

(akta kontroli str. 213-413)

12. W okresie objętym kontrolą, odbyło się 27 szkoleń dotyczących podatku akcyzowego lub zagadnień niezbędnych dla realizacji zadań w zakresie tego podatku, w których wzięło udział łącznie 76 pracowników i funkcjonariuszy Urzędu, z czego:

- ✓ 2022 r. – 15 szkoleń (37 uczestników) m.in. w zakresie zmian w przepisach ustawy o podatku akcyzowym, zagadnień prawno-podatkowych oraz metodyki analizy i kontroli celno-skarbowej, wykonywania kontroli w zakresie produkcji, przemieszczenia i zużycia alkoholu etylowego;
- ✓ 2023 r. – dziewięć szkoleń (29 uczestników) m.in. w zakresie pochodzenia towarów i preferencji, kontroli podatkowych w podatku akcyzowym oraz zmian w tym podatku;
- ✓ 2024 r. (I półrocze) – trzy szkolenia (dziesięciu uczestników) m.in. w zakresie interpretacji danych dot. importu z wykorzystaniem systemów dostępnych w LUCS i ich praktycznym wykorzystaniem w czynnościach analitycznych oraz kontroli celno-skarbowych podatku akcyzowego.

W zakresie VAT, w 85 szkoleniach wzięło udział łącznie 240 Pracowników i funkcjonariuszy Urzędu, z czego:

- ✓ 2022 r. – 26 szkoleń (76 uczestników) m.in. w zakresie analizy plików JPK, wymiaru VAT w kontekście neutralności, opodatkowania faktury, której nie towarzyszy wykonanie czynności opodatkowanej;
- ✓ 2023 r. – 40 szkoleń (117 uczestników) m.in. w zakresie postanowień art. 33 ustawy o VAT w kontekście importu, współpracy międzynarodowej w zakresie wymiany informacji, fikcyjności transakcji, pozorności oświadczeń woli, obejścia prawa i konsekwencji dla VAT, zmian w VAT;
- ✓ 2024 r. (I półrocze) – 19 szkoleń (47 uczestników) m.in. w zakresie miarkowania sankcji w VAT, zmian w VAT, wykorzystania baz danych będących w dyspozycji Urzędu do typowania podmiotów do kontroli, VAT w kontekście transakcji wewnątrzwspólnotowych.

(akta kontroli str. 423-424)

Liczba funkcjonariuszy i pracowników Urzędu realizujących zadania z zakresu analizy ryzyka (VAT i podatek akcyzowy) przedstawiała się następująco, według stanu na:

- 31 grudnia 2021 r. – 25 osób (z czego 23 osoby z co najmniej dwuletnim doświadczeniem),
- 31 grudnia 2022 r. – 26 osób (z czego 24 osoby z co najmniej dwuletnim doświadczeniem),
- 31 grudnia 2023 r. – 31 osób (z czego 31 osób z co najmniej dwuletnim doświadczeniem),
- 30 czerwca 2024 r. – 27 osób (z czego 27 osób z co najmniej dwuletnim doświadczeniem).

W 2021 r. oraz 2022 r. do komórek organizacyjnych Urzędu realizujących ww. zadania przyjęto po dwie osoby, przy czym w 2021 r. nowozatrudnieni funkcjonariusze/pracownicy legitymowali się doświadczeniem w pracy w administracji skarbowej, natomiast osoby przyjęte w 2022 r. takiego doświadczenia nie posiadały. W 2023 r. oraz w I półroczu 2024 r. do ww. komórek organizacyjnych nie zatrudniano nowych pracowników.

Liczba funkcjonariuszy i pracowników realizujących postępowania podatkowe dotyczące VAT i podatku akcyzowego w okresie objętym kontrolą przedstawiała się następująco, według stanu na:

- 31 grudnia 2021 r. – 73 osoby (z czego 64 osoby z co najmniej dwuletnim doświadczeniem),
- 31 grudnia 2022 r. – 74 osoby (z czego 68 osób z co najmniej dwuletnim doświadczeniem),
- 31 grudnia 2023 r. – 84 osoby (z czego 77 osób z co najmniej dwuletnim doświadczeniem),
- 30 czerwca 2024 r. – 78 osób (z czego 74 osoby z co najmniej dwuletnim doświadczeniem).

Do komórek organizacyjnych LUCS realizujących ww. zadania zatrudniono:

- w 2021 r. – siedmiu nowych funkcjonariuszy/pracowników (z czego sześciu legitymowało się doświadczeniem w pracy w administracji skarbowej),
- w 2022 r. – trzech nowych funkcjonariuszy/pracowników (wszyscy legitymowali się doświadczeniem w pracy w administracji skarbowej),
- w 2023 r. – jednego nowego funkcjonariusza/pracownika, legitymującego się doświadczeniem w pracy w administracji skarbowej.
- w I półroczu 2024 r. nie przyjmowano nowych funkcjonariuszy/pracowników.

Liczba funkcjonariuszy i pracowników realizujących kontrole dotyczące rozliczeń podatkowych VAT i podatku akcyzowego wynosiła: 68 kontrolerów (z czego 59 kontrolerów z co najmniej dwuletnim doświadczeniem) według stanu na koniec 2021 r., 69 kontrolerów (z czego 63 kontrolerów z co najmniej dwuletnim doświadczeniem), według stanu na koniec 2022 r., 77 kontrolerów (z czego 72 kontrolerów z co najmniej dwuletnim doświadczeniem) na koniec 2023 r. oraz 71 kontrolerów (z czego 69 kontrolerów z co najmniej dwuletnim doświadczeniem) według stanu na koniec I półrocza 2024 r.

(akta kontroli str. 425-427)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli, nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zielona Góra, 13 listopada 2024 r.

Kontrolerzy
Andrzej Misa
Główny specjalista kontroli
państwowej

/ --- /

Cezary Romanczenko
Starszy inspektor kontroli
państwowej

/ --- /

Anna Brach
Starszy inspektor kontroli
państwowej

/ --- /

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Wicedyrektor
Mariusz Kniat

/ --- /